

Ìtẹ̀léra Àwọn Aposteli

láti ọdọ̀ St. Evodius, aposteli kan nínú Àwọn Àádọ́rin, nípasẹ̀ Ìtẹ́ Baba Ńlá Orthodox ti Siria ní Antioku, títí di òní

ní ìlà ti

Bíṣọ́ọ̀bù*

Garland F. Byers, Jr., J.D., D.D.‡

Bíṣọ́ọ̀bù sí Àwọn Orílẹ̀-èdè, lábẹ́ Àṣẹ Aposteli

1. St. Evodius, Aposteli kan nínú Àwọn Àádọ́rin CO

Kristi rán an pẹ̀lú Àwọn Àádọ́rin ní nǹkan bí ọdún 30 Lẹ́yìn Kristi (Luku 10:1)
bíṣọ́ọ̀bù àkọ́kọ́ ti Antioku lẹ́yìn St. Peteru, ní nǹkan bí ọdún 53 Lẹ́yìn Kristi

Ìlà ìtẹ̀léra àwọn aposteli yìí nà láti ọdọ̀ Aposteli Evodius, ní nǹkan bí ọdún 30 Lẹ́yìn Kristi, títí di òní: ó jẹ́ ọdún 1,996 ní ọdún 2026.

Ìtẹ̀léra láti ọdọ̀ St. Evodius dé ọdọ̀ Ignatius Peter IV, Baba Ńlá ti Antioku, tẹ̀lé àkọsílẹ̀ àwọn baba ńlá Antioku tí Ìjọ Orthodox ti Siria ń pa mọ́: àkọsílẹ̀ kan náà ni Ìjọ náà fi ń tọ ìtẹ̀léra àwọn aposteli tirẹ̀ lọ títí dé ọdọ̀ St. Peteru, bíṣọ́ọ̀bù àkọ́kọ́ ti Antioku, ẹni tí St. Evodius rọ́pò.

Ìjọ Orthodox ti Ìlà Oòrùn ń bọlá fún St. Evodius gẹ́gẹ́ bí aposteli kan nínú Àwọn Àádọ́rin; ó ń ṣe àjọdún rẹ̀ ní 7 Oṣù Owewe, ó sì kà á mọ́ Àwọn Aposteli Àádọ́rin tí a ń bọlá fún papọ̀ ní 4 Oṣù Ṣẹ́rẹ́. Ìjọ Kátólíìkì ti Romu ń bọlá fún un gẹ́gẹ́ bí St. Evodius, bíṣọ́ọ̀bù Antioku, ní 6 Oṣù Ẹ̀bibi, àwọn Ìjọ Orthodox Àtijọ́ ti Ìlà Oòrùn, títí kan Ìjọ Orthodox ti Siria, sì ń bọlá fún un bákan náà. Òpìtàn Eusebius, ní nǹkan bí ọdún 325 Lẹ́yìn Kristi, kọ ọ́ sílẹ̀ pé òun ni bíṣọ́ọ̀bù àkọ́kọ́ ti Antioku lẹ́yìn St. Peteru, Àwọn Òfin Àwọn Aposteli sì kọ ọ́ sílẹ̀, ní nǹkan bí ọdún 380 Lẹ́yìn Kristi, pé St. Peteru ni ó yàn án.

A ṣe ìyàsọ́tọ̀ sí ipò bíṣọ́ọ̀bù láti ọdọ̀ ẹnìkan sí ẹni tí ó tẹ̀lé e, nípasẹ̀ àwọn ìjọ tí a dárúkọ wọn nísàlẹ̀ yìí.

A tún ń bọlá fún àwọn bíṣọ́ọ̀bù kan nínú ìlà yìí gẹ́gẹ́ bí ẹni mímọ́. Àwọn àmì tí ó wà lẹ́gbẹ̀ẹ́ orúkọ wọn jẹ mọ́ ìwà mímọ́ ìgbésí ayé nìkan. Wọn kò ní í ṣe pẹ̀lú bí ìyàsọ́tọ̀ kankan ti tọ́ tó: ipò olúkúlùkù bíṣọ́ọ̀bù tí a kọ orúkọ rẹ̀ sílẹ̀ nínú ìtẹ̀léra náà dọ́gba pẹ̀lú ti àwọn yòókù, yálà a ń bọlá fún un gẹ́gẹ́ bí ẹni mímọ́ tàbí a kò bọlá fún un bẹ́ẹ̀.

St. Ẹni mímọ́: ẹni tí Ìjọ kan ń bọlá fún ní gbangba pé ó gbé ìgbésí ayé ìwà mímọ́ tí ó tayọ, pé ó sì wà lọ́dọ̀ Ọlọ́run nísinsin yìí, tí Ìjọ náà sì ń ṣe ìrántí rẹ̀ nínú kàlẹ́ńdà rẹ̀. Nínú Ìjọ ìjímìjí, ìyìn àwọn onígbàgbọ́ àti ti àwọn bíṣọ́ọ̀bù wọn ni a fi ń mọ àwọn ẹni mímọ́; lẹ́yìn náà, nípa kíkéde wọn ní ẹni mímọ́ lọ́nà àṣẹ nínú Ìjọ Kátólíìkì ti Romu, àti nípa ṣíṣe wọ́n lógo nínú Ìjọ Orthodox ti Ìlà Oòrùn.

Ẹ.Ì. Ẹni Ìbùkún: nínú Ìjọ Kátólíìkì ti Romu, ẹni tí a ti kéde ní ẹni ìbùkún, ìgbésẹ̀ àṣẹ tí ó ń ṣáájú kíkéde ẹni náà ní ẹni mímọ́.

C Ìjọ Kátólíìkì ti Romu ń bọlá fún un gẹ́gẹ́ bí ẹni mímọ́ tàbí ẹni ìbùkún.

O Ìjọ Orthodox ti Ìlà Oòrùn ń bọlá fún un gẹ́gẹ́ bí ẹni mímọ́.

CO Ìjọ Kátólíìkì ti Romu àti Ìjọ Orthodox ti Ìlà Oòrùn méjèèjì ń bọlá fún un gẹ́gẹ́ bí ẹni mímọ́.

Pupa Ajẹ́rìíkú: ẹni tí ó fi ẹ̀mí rẹ̀ lélẹ̀ nítorí ìgbàgbọ́.

Àwọn Ìjọ kì í fìgbà gbogbo fohùn ṣọ̀kan lórí ẹni tí ó jẹ́ ẹni mímọ́. Ìjọ kan lè máa bọlá fún ẹni tí òmíràn kò bọlá fún, àwọn àmì náà sì ń fi Ìjọ tí ó ń bọlá fún olúkúlùkù wọn hàn.

Antioku

Ìtẹ́ Antioku, níbi tí "a sì kọ́kọ́ ti pe àwọn ọmọ-ẹ̀yìn ni "Kristiani."" (Ìṣe àwọn Aposteli 11:26), tí St. Peteru dá sílẹ̀ kí ó tó lọ sí Romu. Àwọn bíṣọ́ọ̀bù àti àwọn baba ńlá Antioku láti ọdọ̀ St. Ignatius, ẹni tí ó rọ́pò St. Evodius, dé ọdọ̀ Severus, baba ńlá ìkẹyìn tí Ìjọ Orthodox ti Siria àti Ìjọ Orthodox ti Giriki jọ kà.

2. St. Ignatius CO *Ajẹ́rìíkú* 68
3. Heron I 100
4. Cornelius 127
5. Heron II 151
6. St. Theophilus CO 169
7. Maximus I 188
8. St. Serapion CO 191
9. St. Asclepiades CO 212
10. Philetus 218
11. Zebinus 232
12. St. Babylas CO *Ajẹ́rìíkú* 240
13. Fabius 253
14. Demetrian 256
15. Amphilochius 263
16. Paul ti Samosata 267
17. Domnus I 270
18. Timaeus 273
19. Cyril 277
20. Tyrannion 299
21. Vitalius 308
22. St. Philogonius CO 314
23. Paulinus 324
24. St. Eustathius CO 325
25. Eulalius 332

26. Euphronius 333
27. Flacillus 334
28. Stephen I 341
29. Leontius 345
30. Eudoxius 350
31. St. Meletius CO 354
32. Anianus 357
33. Euzoius 360
34. Dorotheus 370
35. Paulinus II 371
36. Vitalius II 376
37. St. Flavian I CO 384
38. Porphyrius 404
39. Alexander 408
40. Theodotus 418
41. John I 427
42. Domnus II 443
43. Maximus II 450
44. Basil 459
45. Acacius 459
46. Martyrius 461
47. Peter Afọ̀ṣọ̀ 465
48. Julian 466
49. John II 475
50. Stephen II 490
51. Stephen III 493
52. Calandion 495
53. John Codonatus 495
54. Palladius 497
55. Flavian II 505
56. Severus 513

Ìtẹ̀ Baba Ńlá Orthodox ti Siria

Láti ìgbà tí a rọ Severus lóyè ní ọdún 518, àwọn baba ńlá Orthodox ti Siria ní Antioku, gégé bí Ìjọ náà ti ń pa àkọsílẹ̀ wọn mọ́, dé Ignatius Peter IV, ẹni tí ó ya Paulose Mar Athanasius, Bíṣọ́ọ̀bù ti Kottayam, sọ́tọ̀ ní ọdún 1877 fún ìjọ ní Índíà.

57. Sergius ti Tella 544
58. Paul II Dúdú 564
59. Peter III ti Callinicum 581
60. Julian II 591
61. Athanasius I Gammolo 595
62. John III (olùkọ̀ àwọn àdúrà Sedre) 631
63. Theodore 649
64. Severus II bar Masqeh 668
65. Athanasius II Baldoyo 684
66. Julian III 687
67. Elias I 709
68. Athanasius III 724
69. Iwannis I 740
70. George I 758
71. Joseph 790
72. Quriaqos ti Tagrit 793
73. Dionysius I Telmaharoyo 818
74. John IV 846
75. Ignatius II 878
76. Theodosius Romanus 887
77. Dionysius II 897
78. John V 910
79. Basil I 923
80. John VI 936
81. Iwannis II 954
82. Dionysius III 958
83. Abraham I 962
84. John VII Sarigta 965
85. Athanasius IV Salhoyo 987
86. John VIII bar Abdoun 1004
87. Dionysius IV Yahyo 1031

88. John IX bar Abdun 1049
89. Athanasius V Yahyo 1058
90. John X bar Shushan 1064
91. Basil II 1074
92. John bar Abdun 1075
93. Dionysius V Lazarus 1077
94. Iwannis III 1086
95. Dionysius VI 1088
96. Athanasius VI bar Khamoro 1091
97. John XI bar Mawdyono 1130
98. Athanasius VII bar Qatra 1139
99. Michael I ará Siria 1166
100. Athanasius VIII bar Salibi 1199
101. John XII 1208
102. Ignatius III David 1222
103. Dionysius VII Angur 1252
104. John XIII bar Ma'dani 1252
105. Ignatius IV Yeshu 1264
106. Philoxenus I Nemrud 1283
107. Michael II 1292
108. Michael III Yeshu 1312
109. Basil III Gabriel 1349
110. Philoxenus II 1387
111. Basil IV Simon 1421
112. Ignatius Behnam Hadloyo 1445
113. Ignatius Khalaf 1456
114. Ignatius John XIV 1484
115. Ignatius Noah 1494
116. Ignatius Yeshu I 1509
117. Ignatius Jacob I 1512
118. Ignatius David I 1519
119. Ignatius Abdullah I 1521
120. Ignatius Ni'matallah 1557
121. Ignatius David II Shah 1576
122. Ignatius Pilate 1591
123. Ignatius Hidayat Allah 1598
124. Ignatius Simon 1640
125. Ignatius Yeshu II 1655
126. Ignatius Abdulmasih I 1662
127. Ignatius George II 1687
128. Ignatius Isaac II 1709
129. Ignatius Shukrallah II 1723
130. Ignatius George III 1746
131. Ignatius George IV 1768
132. Ignatius Matthew 1782
133. Ignatius Yunan 1817
134. Ignatius George V 1819
135. Ignatius Elias II 1838
136. Ignatius Jacob II 1847
137. Ignatius Peter IV 1872

Ínđíà, Ceylon àti Amẹ́ríkà

Láti ọdọ Paulose Mar Athanasius, ẹni tí a kọ orúkọ rẹ ṣáájú ni ó ya olúkúlùkù bíṣọ́ọ̀bù sọ́tọ̀. Pẹ̀lú St. Gregorios ti Parumala, Mar Athanasius àti Mar Julius I ya Joseph René Vilatte sọ́tọ̀ ní Colombo, Ceylon, ní ọdún 1892, pẹ̀lú ojú rere Baba Ńlá náà.

138. Paulose Mar Athanasius 1877
139. Antonio Francisco Xavier Alvares (Mar Julius I) 1889
140. Joseph René Vilatte (Mar Timotheos) 1892
141. Francis John Edmund Barwell-Walker 1923
142. Emile Rodriguez y Fairfield ..... ní nǹkan bí 1961
143. Nils Bertil Alexander Persson 1986
144. Samuel Guido, Jr. 2004

145.

Garland F. Byers, Jr.

2013

Ìtẹ̀léra kan náà pẹ̀lú Baba Ńlá Orthodox ti Siria ní Antioku

Baba Ńlá Orthodox ti Siria ní Antioku àti Gbogbo Ìlà Oòrùn ti ìsinsin yìí, Baba Ńlá Ignatius Aphrem II, àti Bíṣọ́ọ̀bù Byers ní ìlà ìtẹ̀léra àwọn aposteli kan náà láti ọdọ̀ St. Evodius títí dé ọdọ̀ Baba Ńlá Ignatius Peter IV (Baba Ńlá ti Antioku 1872–1894). Baba Ńlá Peter IV fúnra rẹ̀ ni ó fi ọwọ́ ara rẹ̀ ya àwọn bíṣọ́ọ̀bù tí ìlà méjèèjì ti ṣẹ̀ wá sọ́tọ̀: ní ìlà ti Baba Ńlá Aphrem II, Gregorios Abded Aloho, ẹni tí ó di Baba Ńlá Ignatius Abded Aloho II lẹ́yìn náà, ní ọdún 1872; ní ìlà ti Bíṣọ́ọ̀bù Byers, Paulose Mar Athanasius, Bíṣọ́ọ̀bù ti Kottayam, ní ọdún 1877.

Oyè Mímọ́

Ìyàsímímọ́
17 Oṣù Ògún 2008, nípa gbígbé ọwọ́ lé, ní St. Paul's Lutheran Orthodox Chapel, Palmerton, Pennsylvania.

Ìyàsọ́tọ̀ sí Oyè Mímọ́ ti Bíṣọ́ọ̀bù
20 Oṣù Ìgbé 2013, nípa gbígbé ọwọ́ lé nígbà ayẹyẹ Oúnjẹ Alẹ́ Mímọ́, ní St. Paul's Lutheran Orthodox Chapel, tí ó ṣe ìpàdé rẹ̀ ní ojọ́ náà ní American Legion Post 16, Slatington, Pennsylvania.

Olórí ẹni tí ó yà á sọ́tọ̀
Ẹni Ọ̀wọ̀ Jùlọ Samuel Guido, Jr.

Àwọn tí ó bá a yà á sọ́tọ̀
Bíṣọ́ọ̀bù Bradley A. Varvil
Bíṣọ́ọ̀bù Michael Byus
Bíṣọ́ọ̀bù James Thompson
Àwọn ìwé èrí ìyàsímímọ́ àti ìyàsọ́tọ̀, pẹ̀lú àwọn fọ́tò ìyàsọ́tọ̀ náà, wà ní ojú ìwé Nípa Bíṣọ́ọ̀bù.

Iṣẹ́ Ìsìn

A yà á sọ́tọ̀ sí Oyè Mímọ́ ti Bíṣọ́ọ̀bù ní 20 Oṣù Ìgbé 2013, nínú Lutheran Orthodox Church, Inc., níbi tí ó ti sìn lẹ́yìn náà gẹ́gẹ́ bí Bíṣọ́ọ̀bù Àgbà ti Ẹkùn Ìjọ Western North Carolina. Bíṣọ́ọ̀bù Byers kò ní àjọṣepọ̀ kankan pẹ̀lú ẹgbẹ́ náà mọ́.

Dókítà nínú Ẹ̀kọ́ Ìmọ̀ Ọlọ́run (*honoris causa*), tí Lutheran Orthodox Church, Inc. fi fún un ní 20 Oṣù Ìgbé 2013.

Gbogbo ẹsẹ Ìwé Mímọ́ ní èdè Yorùbá tí a fà yọ ní ojú ìwé yìí ni a mú láìyí ohunkóhun padà láti inú *Biblica® ní oore ọ̀fẹ́ láti lo Bíbélì Mímọ́ ní Èdè Yorùbá Òde-Òní™*. Orísun: ebible.org/yor. Àmì mẹ́ta (...) ń fi ibi tí a ti fo apá kan sílẹ̀ hàn.

Biblica® ní oore ọ̀fẹ́ láti lo Bíbélì Mímọ́ ní Èdè Yorùbá Òde-Òní™ Ẹ̀tọ́ àdàkọ © 2009, 2017 Biblica, Inc. Biblica® Open Yoruba Contemporary Bible™ Copyright © 2009, 2017 by Biblica, Inc. "Biblica" ni àmì ìdámọ̀ tí Biblica, Inc. fi sílẹ̀ ní United States Patent àti ní ilé iṣẹ́ tí wọ́n ti ń fúnni ní àmì ìdámọ̀. Gba àṣẹ kí o tó lòó. "Biblica" is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

A ṣe àgbékalẹ̀ iṣẹ́ yìí lábẹ́ àkóso ti Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). Láti rí ẹ̀dà ìwé àṣẹ, lọ sí http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0 tàbí kí o kọ lẹ́tà ránṣẹ́ sí Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0 or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

St. Evodius ti Antioku, ilé ẹ̀kọ́ ọnà Itáli, ọ̀rúndún kẹ̀tàdínlógún. Láti orí Wikimedia Commons, ohun ìní gbogbo ènìyàn; a yí ìtóbi rẹ̀ padà láti ara ti ìpilẹ̀ṣẹ̀.